

Dyrt statsligt byggeri lænser Københavns Universitet for millioner

Bragt i Information, 5. februar 2015

Af rektor Ralf Hemmingsen

Folketinget investerer milliarder i universitetets bygninger, men får ikke fuld valuta for pengene. Københavns Universitet har potentialet til at konkurrere med de bedste, men et statsligt system skaber dyrt byggeri og ubæredygtige løsninger, der trækker midler fra forskning og uddannelse

Byggekranterne er i øjeblikket synlige og flittige på Amager. Langs Njalsgade bygger staten den sidste etape af Sønder Campus - det såkaldte KUA3 tæt ved metrostationen Islands Brygge. Det markerer et farvel til det alt for nedslidte rødbrune midlertidige 1970'er-byggeri, der har huset mange humanistiske fag i årtier.

Der er grund til at glæde sig over, at politikerne investerer i tidssvarende rammer for studerende og forskere. Men de kunne få meget mere for pengene. Dårlig byggestyring og manglende prisbevidsthed koster statskassen millioner. Og der mangler en langsigtet tænkning, der tager højde for bygningernes samlede økonomi. Det er brandærgeligt.

Tag f.eks. energiforbruget. KUA3 bygger på de samme byggetekniske principper som KUA2, der blev projekteret i 2007. Den teknologiske udvikling på bl.a. lysarmaturer går i disse år meget hurtigt. Men de ca. 6.000 elektriske lys, der sættes i bygningen nu, er forældede lysstofrør, der bruger 18-22 Watt, i stedet for nye LED-armaturer, der har et strømforbrug på seks Watt. Der forhandles end ikke alle tekniske reservedele til de lysstofrør, der indbygges i KUA3 længere. Så Københavns Universitet kommer til at skifte hele armaturet, hver gang noget går i stykker.

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet står for byggeriet. Nogle gange skal omkostningerne være lave nu og her. Men det er universitetet, der har de dyre vedligeholdelsesudgifter senere. Ministeriet har ikke lavet en totaløkonomisk eller grøn beregning og drøftet denne med universitetets driftsansvarlige. Hvis LED-armaturerne var valgt, ville universitetet spare ca. 200 kroner om året pr. armatur eller over en million om året i el-udgifter, hvilket herudover ville være betydeligt mere bæredygtigt.

Bermudatrekant

Sagen er desværre ikke en enlig svale. Københavns Universitet ønsker at blive fri for det kinesiske æskesystem, som gemmer sig bag forkortelsen SEA,

Statens EjendomsAdministration. Staten bygger og ejer bygninger, som universitetet lejer.

Når staten som bygherre er mellemmand, hver gang der skal bygges nyt eller foretages mindre ombygninger/renoveringer, bliver afstanden til brugerne for stor - og forskernes og de studerendes behov lider skibbrud i en bermudatrekant af embedsmænd, arkitekter, ingeniører og entreprenører. Ligeså overses ofte centrale forhold i den forudgående planlægningsfase, hvor KU's medarbejdere ikke sjældent skal indmelde de samme behov et utal af gange, inden de medtages i det videre arbejde med projekterne.

Alle byggerier i SEA skal give overskud for staten. Det skaber en tosset logik. Ideelt set burde det være sådan, at den, der bestemmer, også betaler. Men under SEA er det adskilt. I realiteten er der tale om en intern byggeskat, som udhuler offentlige bevillinger til forskning og uddannelse.

Universitetet betaler en leje, der er mindst 20 procent højere end på det frie marked. Københavns Universitet bruger hvert år ca. en milliard kroner til husleje for bygningerne. SEA bygger til universitet, og universitetet skal betale husleje af den sum, som slutregnskabet for de enkelte byggesager ender på. Med utilstrækkelig byggestyring er der ofte betydelig usikkerhed om økonomien undervejs. Til trods for den høje leje er der slet ikke indregnet penge nok til almindelig udvendig vedligeholdelse.

På Københavns Universitet mangler bygningerne udvendig vedligeholdelse for ca. en milliard kroner. Statens Byggetilsyn kan år efter år rapportere om de samme grelle forhold.

Herre i eget hus

Klimahensyn i bygningerne er i praksis ikke en del af vedligeholdelsen. Så universitetet har selv bekostet de tiltag, der har nedbragt CO2-forbruget med 20 procent på fem år. Staten havde ikke en krone.

Meget kunne gøres smartere og billigere, hvis Københavns Universitet selv havde det samlede ansvar og den fuldstændige koordinering. Af efterslæbet på en milliard kroner udgør kritisk udvendigt vedligehold ca. 300 millioner kroner, der kan holdes op imod den årlige udmelding fra SEA-ordningen på ca. 30 millioner kroner.

Københavns Universitet er rede til selv at tage ansvaret for sine bygninger. Blive herre i eget hus samt få ansvaret for det samlede forløb over planlægning, gennemførelse og drift. Vel at mærke fortsat med fuldt økonomisk ansvar over for Folketing og ministerium, så vi hverken forbruger eller forbygger os. DTU og CBS har allerede det såkaldte bygningssejerskab. Med sejerskab vil vi ikke bare bringe byggerierne tættere på forskere og studerende og spare samfundet for dyre kortsigtede lappeløsninger.

Vi vil også stå på et fundament, der kan modstå konjunkturernes bølgeskvalp i den offentlige økonomi og gøre os i stand til at konkurrere med de bedste universiteter i verden.

Hvis Danmark skal have universiteter, der kan konkurrere med de bedste, tiltrække de største talenter og samtidig sikre gode og effektive studieforløb for alle studerende, skal politikerne give de rigtige rammebetingelser. Det handler dybest set om at få universiteterne op i det gear, som betyder, at Danmark også har noget at leve af om 20 år.